



HISTORIAN NÄKÖVAMMAISTEN KORVAAVA KOE 26.9.2019 HYVÄN VASTAUKSEN PIIRTEITÄ

Tässä tiedostossa oleva taulukko (sivulla 3) ei välttämättä ole täysin saavutettava esimerkiksi ruudunlukuohjelman käyttäjille.

Lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ilmenevät perusteet, joiden mukaan koesuorituksen lopullinen arvostelu on suoritettu. Tieto siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu kokelaan koesuoritukseen, muodostuu kokelaan koesuorituksesta saamista pisteistä, lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ja lautakunnan määräyksissä ja ohjeissa annetuista arvostelua koskevista määräyksistä. Lopulliset hyvän vastauksen piirteet eivät välttämättä sisällä ja kuvaavat tehtävien kaikkia hyväksytyjä vastausvaihtoehtoja tai hyväksytyin vastauksen kaikkia hyväksytyjä yksityiskohtia. Koesuorituksessa mahdollisesti olevat arvostelumerkinnot katsotaan muistiinpanoluonteisiksi, eivätkä ne tai niiden puuttuminen näin ollen suoraan kerro arvosteluperusteiden soveltamisesta koesuoritukseen.

Historian kokeessa keskeisinä arvioinnin perusteina ovat historian oppiaineelle ominaiset taidot ja ajattelutavat, opetussuunnitelman mukaisten sisältöjen hallinta ja historian keskeisten käsitteiden asianmukainen ja täsmällinen käyttö. Arvioinnin kohteena on myös kokelaan kyky tulkita ja arvioida kriittisesti historiallisia lähteitä ja tehdä niistä itsenäisiä päätelmiä sekä vertailla historiallisia kysymyksiä koskevia tulkintoja ja ottaa niihin perustellusti kantaa.

Vastauksista tulee käydä ilmi, että kokelas ymmärtää eri aikakausien luonnetta ja osaa suhteuttaa oman aikansa ongelmia ja muutosprosesseja niiden historiallisiin yhteyksiin. Hän hallitsee historian keskeiset käsitteet, joita ovat esimerkiksi aika, muutos ja jatkuvuus. Niin ikään hän hahmottaa syy-yhteyksiä. Aineistotehtävissä kokelas osaa arvioida ja hyödyntää tekstejä ja visuaalisia aineistoja kriittisesti. Pohdintatehtävissä ja ristiriitaista tietoa sisältävissä tehtävissä kokelas osoittaa ymmärtävänsä historialliseen tiedonmuodostukseen liittyvän

tulkinnallisuuden sekä syy-yhteyksien monitahoisuuden ja kompleksisuuden. Kokelas osaa arvioida menneisyyden ilmiöitä ja ihmisen toimintaa kunkin ajan omista lähtökohdista sekä erottaa tuon ajan näkökulmat nykyajan näkökulmista. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota kokelaan kykyyn rakentaa tiedoistaan jäsenyntyä kokonaisuuksia sekä taitoon erottaa olennainen ja epäolennainen tieto toisistaan.

Alla oleva taulukko on tarkoitettu arvostelutyön avuksi. Siinä otetaan huomioon erityisesti myös vastausten taitotavoitteisiin liittyvät ulottuvuudet. Sarakkeissa esitetyt kuvaukset ovat esimerkinomaisia.

Tehtäväkohtaisissa hyvän vastauksen piirteissä arvostelukriteerit on annettu kaksiporraisesti eli hyvälle ja kiitettävälle vastauksille. **20 pisteen tehtävissä hyvästä vastauksesta saa 7–13 pistettä ja kiitettävästä 14–20 pistettä, 30 pisteen tehtävissä vastaavasti 11–20 ja 21–30 pistettä.**

	0	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä
<i>Tietojen oikeellisuus ja olennaisuus, käsitteiden täsmällisyys</i>	Vastaus ei sisällä lainkaan tehtävässä edellytettyä tietoa. Tehtävä on ymmärretty virheellisesti.	Vastaus on niukkasisältöinen, tai se sisältää paljon epäolennaisuuksia. Tehtävään on vastattu vain osittain. Käsitteiden hallinta on puutteellista.	Vastaus sisältää verraten täsmällistä ja tehtävään hyvin sopivaa tietoa. Käsitteiden hallinta on hyvää.	Vastaus sisältää olennaisia ja aiheen kannalta mielekkäästi rajattuja tietoja. Tietojen ja käsitteiden hallinta on täsmällistä.
<i>Analyttisyys, loogisuus, perustelevuus</i>	Vastaus on jäsentymätön ja sekava. Väitteitä ei ole perusteltu.	Vastauksen rakenne on luettelomainen tai epäselvä. Aiheen tarkastelu on heikosti erittelevää. Väitteitä on perusteltu niukasti.	Vastaus on joiltakin osin analyttinen. Aiheen tarkastelu on johdonmukaista, vaikka sisältää paikoitellen puutteita. Väitteet on perusteltu verrattain hyvin.	Vastauksen yleisote on analyttinen. Aiheen tarkastelu on johdonmukaista ja argumentoivaa, ja väitteillä on hyvät perustelut.
<i>Kriittisyys, moniperspektiivisyys, kyky arvioida ja soveltaa tietoja</i>	Vastaus ei sisällä minkäänlaisia (lähde)kriittisiä huomioita eikä järkiperustaista tietojen arviointia tai soveltamista. Vastauksessa ei ole merkkejä kyvystä pohtia eri tulkintoja tai vaihtoehtoja.	Vastauksessa on vähäisiä merkkejä lähdekriittisyydestä sekä joitain satunnaisia heikkoja merkkejä eri näkökulmien ja tulkinnallisuuden pohdinnasta. Vastaus ei juuri sisällä tietojen soveltamista.	Vastauksessa on paikoitellen hyvää (lähde)kriittistä pohdintaa ja hyviä tulkintoja sekä joitain hyviä esimerkkejä moniperspektiivisestä ajattelusta. Vastauksessa on joitain merkkejä kyvystä arvioida ja soveltaa tietoja.	Vastauksessa on terävä ja oivaltava (lähde)kriittinen ote. Vastaus sisältää moniperspektiivistä punnittua pohdintaa. Tietojen arviointia ja soveltamista on vastauksessa monin paikoin.

Osa I

1. Ensimmäiset korkeakulttuurit (20 p.)

Hyvässä vastauksessa mainitaan korkeakulttuurien syntyyn vaikuttaneina tekijöinä pysyvä asutus ja maanviljelyksen kehittyminen. Maataloudessa syntynyt ylijäämä mahdollisti työnjaon ja ammattien eriytymisen. Jokilaaksoilla oli suuri merkitys kaupunkikulttuurin kehityksessä. Vastauksessa tulee esiin joitain korkeakulttuurien syntyalueita, kuten Mesopotamia ja Niilin laakso.

Kiitettävässä vastauksessa pohditaan monipuolisemmin varhaisten korkeakulttuurien yhteiskuntia ja tarkemmin esimerkiksi työnjaon ja kaupan merkitystä sekä kaupunkikulttuuria. Kirjoitustaidon, tieteen ja tekniikan kehityksen merkityksestä annetaan esimerkkejä, kuten kastelujärjestelmät ja pyramidit.

2. Ensimmäisen maailmansodan synty (20 p.)

Hyvässä vastauksessa tulee esiin, että kokelas ymmärtää Clarkin keskeisen väitteen: Euroopan valtiot eivät pyrkineet koko maanosan nielaiseeseen sotaan aktiivisesti vaan ajautuivat siihen huomaamattaan. Vastauksessa esitetään näkökohtia väitteen puolesta ja sitä vastaan. Väitteen puolesta puhuu esimerkiksi se, että eräs tärkeä syy sodan syttymiseen olivat valtioiden väliset liittosopimukset, joiden seurauksena Balkanilta alkanut kriisi eskaloitui suursockaksi. Väitettä vastaan puhuu esimerkiksi se, että nationalistisen ja imperialistisen kilpailun myötä Euroopan valtioiden välit olivat kiristyneet 1870-luvulta lähtien ja asevarustelu oli kiihtynyt. Solmittuja liittoja voidaan niitäkin pitää merkinä sotaan valmistautumisesta.

Kiitettävässä vastauksessa eritellään sodan syttymisen ja laajenemisen selityksiä tarkemmin. Vastauksessa voidaan tuoda esiin muun muassa se, että Euroopassa oli pitkään vallinnut rauha, ja siksi sodan mahdollisuus tuntui kaukaiselta ja mielikuva sodasta oli epärealistinen. Vastauksessa voi olla lähdekriittistä pohdintaa: myös historiantutkijat ovat erimielisiä siitä,

pyrkivätkö Euroopan valtiot tietoisesti sotaan vai oliko sodan syttyminen pikemminkin vahinko.

3. Elinkeinorakenteen muutos (20 p.)

Hyvässä vastauksessa esitellään Suomen elinkeinorakenteen keskeiset kehityssuunnat: 1860-luvulla useimmat suomalaiset työskentelivät alkutuotannossa (maatalous, kalastus), ja 1900-luvun alkupuolella muiden alueiden (teollisuus, palvelut) osuus työvoimasta kasvoi. Suomessa palveluala kasvoi siis jo samaan aikaan kuin teollisuus, mutta 1980-luvulta asti Suomi on ollut selvästi palvelualan työpaikkojen maa. Muutoksen taustalla oli koneistuminen ja maatalouden tehostuminen sekä kaupungistuminen, joiden myötä työpaikkoja hävisi alkutuotannosta ja syntyi teollisuuteen, rakennustoimintaan ja palveluihin. Tämä kehitys tulee osata kuvata pääpiirtein oikein ja oikeilla käsitteillä.

Kiitettävässä vastauksessa tuodaan esiin yksityiskohtia edellä kuvatusta kehityksestä. Voidaan esimerkiksi mainita, että alkutuotannossa työllisten määrä kasvoi itsenäistymisen alkuun asti, vaikka alkutuotannon työvoimaosuus alkoi laskea. Suomessa teollisuuden työvoimaosuus ei noussut koskaan niin suureksi kuin Länsi-Euroopan maissa, koska palveluala työllisti jo 1960- ja 1970-luvuilla paljon. Rakennemuutoksen syitä avataan tarkemmin selostamalla esimerkiksi kehitystä alkutuotannossa, jossa pientilat hävisivät ja metsätalous koneistui etenkin 1960-luvulla ja teollisuuden työpaikkoja syntyi 1970–1980-luvuilla kulutus- ja investointituotteiden valmistukseen. Viime vuosikymmeninä suomalaiset teollisuusyritykset ovat siirtäneet tuotantoa ja sen myötä työpaikkoja ulkomaille, ja palvelualan osuus työvoimasta on noussut edelleen. Elintaso Suomessa nousi teollistumisen seurauksena. Elinkeinorakenteen muutoksen taustatekijöinä voidaan tarkastella sitä, että Suomi teollistui myöhään ja yksityisten ja julkisten palveluiden alue kasvoi voimakkaasti 1950-luvulta alkaen. Maaseudulta alkoi muutto kaupunkiin, kun suuret ikäluokat tulivat 1960-luvulla työikään eikä maaseudulla riittänyt niille enää töitä.

4. Eurooppalaisen maailmankuvan muutos (20 p.)

Hyvässä vastauksessa käy ilmi, että kysytyt muutokset tarkoittavat noin vuosina 1400–1600 tapahtuneita asioita. Muutoksia olivat erityisesti uudet käsitykset maan ja auringon kierto-
liikkeestä (aurinkokeskeinen maailmankuva) ja maanosista, humanistinen ihmiskäsitys ja
antiikin taiteesta ammentanut kauneuskäsitys ja reformaatio. Synä muutoksiin olivat löytö-
retket, taivaankappaleiden liikkeitä koskeva entistä vakuuttavampi teoria sekä antiikin taitei-
lijoiden ja ajattelijoiden teosten entistä laajempi saatavuus ja mahdollisuus opiskella niitä.

Kiitettävässä vastauksessa käsitellään edellä mainittuja ilmiöitä ja syitä kattavammin ja yksi-
tyiskohtaisemmin. Vastauksessa voidaan tarkastella eurooppalaisten löytöretkeilijöiden pur-
jehdusretkiä ja niiden motiiveja, eritellä antiikin ajattelijoiden kirjoitusten säilymiseen ja le-
viämiseen vaikuttaneita tekijöitä, joihin kuului myös uusi kirjapainotaito. Myös tähtitieteen
edistysaskelia voidaan käsitellä yksityiskohtaisemmin. Ansioksi luetaan, jos vastauksesta tu-
lee ilmi, että maailmankuvan muutos ei läpäissyt saman tien koko Eurooppaa vaan uudet
ajatukset otettiin vastaan eri tahdissa eri yhteiskuntaluokissa.

5. Aleksanteri I ja Suomen suuriruhtinaskunnan asema (20 p.)

5.1. (6 p.)

Hyvässä vastauksessa kiinnitetään huomiota siihen, että Wacklin kuvaa keisaria ihailleen: hän kertoo Aleksanterin olleen hyväsydäminen, suhtautuneen rahvaaseen hyväntahtoisesti, ja siten voittaneen koko kansan rakkauden. Kuvausta ei voida pitää kovin hyvänä lähteenä tutkittaessa keisarin vierailua, koska se on julkaistu kauan vierailun jälkeen, mutta kuvauksella on enemmän lähdearvoa, jos tutkimuskohteena on, miten Wacklin koki vierailun tai millaisena hän halusi sitä kuvata muistelmissaan.

5.2. (14 p.)

Hyvässä vastauksessa kuvataan autonomisen aseman synty pääpiirtein. Ruotsi menetti Suomen Venäjälle 1808–1809 käydyssä sodassa. Vielä sodan ollessa kesken Venäjän keisari Aleksanteri I kutsui Porvooseen koolle maapäivät, joilla hän lupasi alueelle itsehallinnon ja että alueella pidettäisiin voimassa Ruotsin aikaiset lait. Sittemmin perustettu Keisarillinen Suomen senaatti ilmensi Suomen uutta autonomista asemaa suhteessa muuhun keisarikuntaan. Autonomia synnytti otolliset olot suomalaiselle nationalismille 1800-luvun alkupuoliskolla.

Kiitettävässä vastauksessa eritellään lähemmin autonomian rakentumisen askeleita, joita olivat esimerkiksi ministerivaltiosihteerin viran perustaminen ja tullirajan pystyttäminen Suomen ja keisarikunnan rajalle. Autonomiia ei alun perin ollut ajateltu niin laajaksi kuin se lopulta muodostui, ja se vahvistui vasta vähitellen (esim. sensuuri). Myöhemmin Suomessa kuitenkin mielellään tulkittiin, että Porvoossa sovittiin laajasti autonomisen Suomen valtion perustamisesta.

6. Kulttuurien kohtaaminen (20 p.)

6.1. (6 p.)

Suomalaiset olivat nauttineet japanilaisen kulttuurin esittelystä ja alkoivat vuorostaan esitellä japanilaisille Euroopan tanssikulttuuria, jota nämä eivät ennestään tunteneet. Japanilaiset kokivat uutuuden hauskaksi, mutta pitivät sitä myös haasteena, ja halusivat oppia tanssiin, vaikka se vaati heiltä paneutumista ja oli vaikeaa perinteisessä japanilaisasussa. Pälsi suhtautuu japanilaisten intoon ja paneutumiseen huvittuneesti mutta arvostavasti, ja hän yhdistää ne japanilaisten käyttäytymispiirteisiin, jotka ovat muissakin yhteyksissä auttaneet japanilaisia menestymään. Japanilaisten voidaan ajatella olleen halukkaita opettelemaan eurooppalaisia tapoja kohteliaisuudesta vieraita kohtaan tai siksikin, että eurooppalaisia asioita pidettiin nykyaikaisina.

6.2. (14 p.)

Hyvässä vastauksessa mainitaan joitain esimerkkejä länsimaihin tulleista kulttuurilainoista, jotka näkyvät esimerkiksi ruoka-, vaate- ja musiikkikulttuurissa. Lainojen taustalla voi kuvata vaikuttaneen vaikkapa 1700-luvun Kaukoitännä-innostuksen, 1800-luvun orientalismin tai afrikalaistaustaisen rytmimusiikin, jonka vaikutus kuuluu lähinnä rockmusiikissa. Lainautumista edistäneinä tekijöinä voidaan pohtia esimerkiksi siirtolaisuutta, kauppaa ja tiedonvälityskanavia.

Kiitettävässä vastauksessa kuvataan esimerkkeinä käytettyjen kulttuurilainojen sisältöä tarkemmin. Lainautumista edistävinä tekijöinä voidaan käsitellä poliittisia ja kulttuurisia seikkoja, kuten siirtomaiden ja emämaiden yhteyksiä sekä muihin kulttuureihin liitettyä eksoottisuutta tai myönteisiä mielikuvia niistä. Voidaan myös pohtia, millä tavoin lainattuja asioita on tuotettu massakulutukseen länsimaissa.

Osa II

7. Nälänhädät historiassa (30 p.)

7.1. (16 p.)

Hyvässä vastauksessa aineistot liitetään historiallisiin kehyksiinsä. Benediktiinimunkki Parisin selostus on peräisin keskiaikaisesta englantilaisesta kronikasta, kaksi muuta tekstikatkelmaa ovat aikalaiskuvauksia Irlannin nälänhäädästä 1800-luvulla. Kaikki aineistot kuvaavat nälänhädän seurauksia, etenkin lisääntynyttä kuolleisuutta, ja Paris kertoo lisäksi nälänhätään johtaneista sääilmiöistä. Vastauksessa esitetään joitain selviytymisstrategioita, esimerkiksi viljan tuonti ulkomailta, köyhäntalojen ruoka-apu ja ihmisten muuttaminen pois nälänhätäalueelta.

Kiitettävässä vastauksessa eritellään lähemmin aineistojen ilmentämiä yhtäläisyyksiä ja eroja eri nälänhätien välillä. Voidaan tuoda esiin esimerkiksi se, että nälänhäädästä kärsivinä mainitaan näissä aineistoissa juuri köyhät, ja se, että kveekari Tuke kiinnittää huomiota tautien leviämisen vaaraan nälänhädän oloissa. Parisin mainitsema viljan tuonti Englantiin ei auttanut köyhiä, joilla ei ollut mahdollisuutta ostaa viljaa. Irlannissa köyhäntalot taas tarjosivat apua heikoimmassa asemassa oleville, mutta Tuken kuvauksesta päätellen se ei ollut riittävä. Kiitettävässä vastauksessa edellytetään lähdekriittistä otetta.

7.2. (14 p.)

Hyvässä vastauksessa esitetään joitain syitä, miksi nälänhätä ei ole 1800-luvun lopun jälkeen esiintynyt Euroopassa. Syitä ovat erityisesti maataloustuotannon tehostuminen, julkisen vallan roolin muutos ja elintarvikkeiden laajamittainen maailmankauppa. Katovuosia ei ole ollut yhtä usein eikä yhtä laajoilla alueilla kuin ennen. Katoalueille on myös voitu kuljettaa elintarvikkeita muualta entistä helpommin. Valtioilla on ollut aiempaa paremmat keinot estää elintarvikepula esimerkiksi varastoimalla viljaa ja toimittamalla hätäapua. Yleisen vaurauden

kasvaessa myös köyhille on tullut entistä helpommaksi ostaa ruokaa, vaikka sen hinta olisikin pula-aikoina noussut.

Kiitettävässä vastauksessa tarkastellaan muutoksen syitä kattavammin ja tarkemmin. Muutosta selittävinä tekijöinä voidaan pohtia myös siirtolaisuuden vaikutusta ja ajattelutapaa, että valtion velvollisuus on turvata kansalaisilleen elämän perusedellytykset.

8. Mannerheim-kuva eri vuosikymmeninä (30 p.)

8.1. (16 p.)

Hyvässä vastauksessa eritellään tekstikatkelmien tulkintoja Mannerheimin roolista ja merkityksestä. Uskela kuvaa sisällissodan jälkeen Mannerheimia valkoisten ylipäällikkönä, joka ei piitannut työväestöstä. Patsastoimikunnalle Mannerheim on vapaussodan suuri sankari. Paasikivi pohtii Mannerheimin luonteen kielteisiä puolia mutta myöntää tämän roolin maan itsenäisyyden turvaamisessa. *Kansan Uutiset* pitää Mannerheimin juhlimista neuvostovastaisena, sotaisana ajatteluna. Uosukainen korostaa Mannerheimin sivistyneisyyttä ja kansainvälisyyttä ja kritisoi aiempia, Mannerheimia pilkkaavia kuvauksia.

Kiitettävässä vastauksessa selitetään tekstikatkelmien sisältöä niiden syntyajan ja esittäjän kautta. Uskela edustaa työväestön kokemusta vuodesta 1918, ja hän kyseenalaistaa Mannerheimin suomalaisuuden. Patsastoimikunta näkee valkoisen kenraalin kotoperäisenä suomalaisten sankarina. Paasikivi ei anna entisestä poliittisesta vastustajastaan mairittelevaa luonnekuvaa, mutta näkee tämän tärkeäksi kansalliseksi ikoniksi tilanteessa, jossa maassa tarvittiin vakautta. *Kansan Uutiset* tarjoaa 1960-luvun vasemmistolaista kuvaa Mannerheimista taantumuksellisena sotakiihkoilijana. Uosukainen puolustaa Mannerheimia kritiikkiä vastaan ja korostaa isänmaallisia arvoja. Vastauksessa voidaan kiinnittää huomiota myös Uosukaisen puoluekantaan.

8.2. (14 p.)

Hyvässä vastauksessa käsitellään Mannerheimin keskeisiä rooleja 1900-luvun Suomen vaiheissa. Johdettuaan valkoista armeijaa sisällissodassa Mannerheim toimi valtionhoitajana ja kannatti monarkiaa. Talvi- ja jatkosodassa Mannerheim toimi armeijan ylipäällikkönä. Hänet valittiin poikkeuslailla maan presidentiksi vuonna 1944, mutta hän erosi jo 1946. Vastauksessa esitetään kokoava arvio Mannerheimin merkityksestä, mutta se on pinnallinen ja yksiulotteinen.

Kiitettävässä vastauksessa tarkastellaan Mannerheimin merkitystä moniulotteisemmin ja tuodaan esille Mannerheimin merkityksen arvioinnin historiapolitiittisuus. Vastauksessa tulee esiin, että sisällissodan historiassa Mannerheim on kiistelty hahmo: toisille hän on ”lahtari”, toisille vapauttaja ja itsenäisyyden turvaaja. Hän vastusti 1918 Saksan vaikutusvaltaa Suomessa ja vaikutti länsisuuntauksen voittoon, mutta pettyi valtiomuototaistelun lopputulokseen eikä täysin luottanut demokratiaan. Hän puhui 1930-luvulla kansan eheyttämisestä ja suositti sodan alla käydyissä neuvotteluissa suostumista Neuvostoliiton vaatimiin rajamuu-toksiin, koska piti Suomen puolustuskykyä sodan sattuessa riittämättömänä. Ylipäällikkönä hänet koettiin karismaattiseksi johtajaksi. Tämä auktoriteetti oli tarpeen, kun hänen tehtäväkseen tuli irrottaa Suomi sodasta ja järjestää suhteet Neuvostoliittoon uudelta pohjalta. Vastauksessa voidaan pohtia Mannerheimin merkitystä myös vertaamalla häntä muihin 1900-luvun Suomen poliittisiin johtohahmoihin.

9. Palestiinan ja Israelin kysymys (30 p.)

9.1. (12 p.)

Hyvässä vastauksessa todetaan, että juutalaisten keskuudessa syntynyt sionistinen liike alkoi 1800–1900-lukujen taiteessa suunnitella juutalaisten oman valtion perustamista Palestiinaan, ja alueelle alkoi muuttaa kasvavia määriä juutalaisia 1900-luvun alkuvuosikymmenillä. Tämä loi jännitteitä juutalaisten ja alueen palestiinalaisväestön välille, sillä jälkimmäiset pelkäsivät alueen väestö- ja maanomistusolojen muuttuvan. Iso-Britannia luopui toisen maailmansodan jälkeen Palestiinan-mandaatista, ja alueelle syntyi Israelin valtio. Israelin synty oli Palestiinan ja naapurimaiden arabiväestön kannalta valloitus. Israelin ja sen naapurimaiden välillä käytiin 1940–1970-luvuilla useita sotia, joiden tuloksena Israel miehitti laajemman osan Palestiinan alueesta. Palestiinalaispakolaisten paluuoikeus ja palestiinalaisten ennen asuttamalle alueelle rakennetut juutalaissiirtokunnat ovat muodostuneet ongelmaksi, joka ylläpitää konfliktia.

Kiitettävässä vastauksessa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin edellä kuvattua kehitystä ja sen kansainvälispoliittista ulottuvuutta. Vastauksessa voidaan käsitellä lähemmin esimerkiksi Ison-Britannian roolia juutalaisvaltion kysymyksen syntymisessä (Balfourin julistus), YK:n tekemää jakosuunnitelmaa sekä Israelin ja arabimaiden konfliktien ja rauhanpyrkimysten eri vaiheita. Vastauksessa tulee näkyä Israel–Palestiina-konfliktin taustan ja kehityksen monimutkaisuus.

9.2. (10 p.)

Hyvässä vastauksessa osoitetaan, että on ymmärretty ulkoministeri Kerryn ydinväite: Israelin ja palestiinalaisten suhteiden järjestelemiseksi on kaksi vaihtoehtoa, ja niistä kestävä on se, jossa Israelin rinnalle syntyy Palestiinan valtio. Tätä myös valtaosa alueen väestöstä periaatteessa kannattaa, vaikka monet seikat saavat sen tuntumaan epärealistiselta. Vastauksessa esitetään arvio Kerryn näkemyksen puolesta tai sitä vastaan.

Kiitettävässä vastauksessa eritellään kattavammin Kerryn puheen eri näkökohtia ja pohditaan joitakin seuraavista seikoista: alueella elävän juutalais- ja palestiinalaisväestön määrää ja kehitystä, rauhanpyrkimyksiä haittaavia tekijöitä, tai kysymystä ”juutalaisvaltion” luonteen ja demokratian yhdistämisestä. Kiitettävässä vastauksessa punnitaan syvällisemmin Kerryn näkemystä tukevia ja kyseenalaistavia perusteluja.

9.3. (8 p.)

Vastauksessa esitetään perusteltu näkemys lähivuosien kehityksestä. Rauhan aikaansaaminen ei ole onnistunut vuosikymmenien kuluessa, joten alueen lähitulevaisuudessa samat ongelmat lienevät edelleen olemassa. Vastauksessa voi nostaa esiin esimerkiksi niitä yhä ratkaisemattomia asioita, jotka vaikuttavat rauhanomaisen ratkaisun syntymiseen myös lähitulevaisuudessa. Tällaisia asioita ovat mm. siirtokunnat, terrorismi ja valtioterrorismi, Gazan saarto, taloudellinen eriarvoisuus, Yhdysvaltojen tuki Israelin politiikalle ja Lähi-idän valtioiden monimutkaiset suhteet.